

AZ UNIÓS ZÖLD MEGÁLLAPODÁS MEGVALÓSULÁSA A HELYI SZINTŰ INTÉZKEDÉSEKBEN

Az európai helyi és regionális vezetők nyilatkozata

Mi, európai helyi és regionális vezetők, megerősítjük elkötelezettségünket amellett, hogy régióinkban megvalósítsuk az európai zöld megállapodás célkitűzéseit, és elősegítsük polgáraink, vállalkozásaink és helyi közösségeink lehető legjobb részvételét.

I. rész: Preambulum

Elismerjük, hogy a globális helyzet kritikus, és Európának sürgető kihívásokkal kell szembenéznie akkor, amikor a hármas környezeti válság¹ megoldására irányuló erőfeszítéseket instabil geopolitikai szituációk nehezítik. Az európai zöld megállapodás Európa fenntarthatóvá tételének jövőképét vetíti elénk, amelyet meg kell őriznünk és tovább kell fejlesztenünk.

Mivel az EU-ban a 2024-es választásokat követően a zöld megállapodás végrehajtási szakaszával új időszak veszi kezdetét, sokkal nagyobb hangsúlyt kell fektetni olyan szakpolitikák kialakítására, amelyek lehetővé teszik a mindenképpen kifizetődő (no-regret) intézkedések bevezetését, és felgyorsítják az éghajlatváltozás mérséklésére, illetve az ahhoz való alkalmazkodásra irányuló helyi szintű megoldások végrehajtását. Ezek kézzelfogható hozzáadott értéket teremtenek majd vállalkozásaink és közösségeink számára, miközben felgyorsítják a klímasemlegességre történő átállást.

A helyi és regionális önkormányzatok központi szerepet játszanak az európai zöld megállapodás végrehajtásában. Tekintettel a polgárokhoz és a vállalkozásokhoz való közelségünkre, a legjobb helyzetben vagyunk ahhoz, hogy bevonjuk a helyi érdekelt feleket és közösségeket. Ezt azzal érhetjük el, hogy biztosítjuk a helyi kezdeményezések virágzásához szükséges feltételeket és támogatást, és ezzel elérjük, hogy az európai zöld megállapodás minden ember javát szolgáló, érdemi, hatékony és kézzelfogható intézkedésekben öltson testet.

Kötelezettségvállalásunk teljesítéséhez megfelelő háttérre van szükségünk. Miközben olyan stratégiák kidolgozására összpontosítunk, amelyek elősegítik a polgárok, az érdekelt felek és a vállalkozások részvételét, mozgósítási és végrehajtási kapacitásainknak határozottabban szerepelniük kell az európai zöld megállapodásban, és az európai jogalkotási és támogató keret kidolgozása során figyelembe kell vennünk szükségleteinket, az előttünk álló akadályokat és lehetőségeinket.

¹ [What is the Triple Planetary Crisis?](#) [Mit jelent a hármas környezeti válság?] | UNFCCC.

Mi, európai helyi és regionális vezetők:

- Megerősítjük azon elhatározásunkat, hogy az Európai Unió és a tagállamok kulcsfontosságú szövetségeiként lépünk fel az európai zöld megállapodás gyakorlati megvalósítását célzó **ambiciózus és átalakulást szolgáló intézkedések végrehajtásában**.
- Ismételten hangsúlyozzuk, hogy készen állunk **a kapacitások és a készségek erősítésére** a zöld megállapodással kapcsolatos projektek végrehajtása érdekében, előmozdítva az innovációt, az együttműködést és a polgárok szerepvállalását a hatáskörünkbe tartozó különböző közpolitikai területeken belül és azok között.
- Hangsúlyozzuk, hogy a polgárok, az érdekelt felek és a vállalkozások aktív bevonása érdekében a helyi és regionális önkormányzatok számos **testre szabott, kézzelfogható intézkedést és célt** kezdeményeznek. Kiemeljük azonban, hogy **a többszintű kormányzás jobb integrációjára és a finanszírozáshoz való közvetlen hozzáférésre** van szükség.
- Üdvözöljük a helyi és regionális önkormányzatokat támogató **uniós eszközök számának növekedését**² az európai zöld megállapodás különböző szakpolitikai területein. **Felhívjuk** azonban **a figyelmet** arra, hogy ez a számbeli növekedés nem feltétlenül jelenti ezen eszközök mérhető hatásának növekedését is³.

II. rész: Ajánlások

Ebben az összefüggésben mi, európai helyi és regionális vezetők:

1. Kérjük a társjogalkotókat és a tagállamokat, hogy tegyék hatékonyvá a **többszintű kormányzási** folyamatokat, hogy azok teljes elismerést, láthatóságot és támogatást nyújtsanak a helyi és regionális szereplőknek azok gyors és kiterjedt fellépésének lehetővé tétele érdekében, ugyanakkor vegyék figyelembe, hogy eltérő feltételekkel és erőforrásokkal rendelkezünk a klímasemlegesség és az ellenálló képesség megvalósításához.
2. Kérjük a társjogalkotókat és a tagállamokat, hogy vezessenek be fejlesztéseket az energiaunió irányításán belüli harmonizált monitoringrendszer érdekében, lehetővé téve **a helyi és regionális önkormányzatok erőfeszítéseinek és hozzájárulásainak integrálását** olyan monitoringrendszerek révén, amelyek összhangban vannak a nemzeti energia- és klímatervekkel, és tiszteletben tartják a nemzeti sajátosságokat.

² Többek között olyan kezdeményezések, mint a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége, a Zöld város megállapodás, a „Körforgásos városok és régiók” kezdeményezés, az „Intelligens városok” kihívás stb.

³ [Az uniós éghajlat- és energiapolitikai kezdeményezések hatása a városok éghajlatvédelmi átállására](#), RB, Európai Unió, 2023.

3. Kérjük az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő **támogató platformokat** a helyi és regionális önkormányzatok és érdekelt felek **készségfejlesztéséhez és kapacitásépítéséhez**, megkönnyítve ezzel a zöld megállapodás végrehajtását és nyomon követését.
4. Arra kérjük az Európai Bizottságot, hogy biztosítson **rugalmasabb és inkluzívabb támogató eszközöket**⁴, amelyek lehetővé teszik számunkra, hogy a helyi és regionális környezetünk által kínált lehetőségek kiaknázása révén mélyrehatóbban kezelhessük egyedi kihívásainkat. Kérjük, hogy ezzel egy időben javítsa a támogató eszközök és finanszírozási források (pl. kohéziós alapok, helyreállítási alap, Igazságos Átmenet Alap, Szociális Klímaalap) inkluzivitását és hozzáférhetőségét a helyi és regionális önkormányzatok szélesebb csoportja számára.
5. Erősebb **szinergiák** megteremtését szorgalmazzuk **az uniós támogató eszközök**⁵ és a **tagállamok kezdeményezései, tervezési folyamatai és intézkedései között** a kölcsönös megerősítés és az inkluzivitás javítása, valamint a helyi és regionális önkormányzatok számára az európai zöld megállapodás helyi szintű megvalósításához szükséges technikai és pénzügyi támogatás biztosítása érdekében.
6. Kérjük, hogy összpontosítsanak a **meglévő uniós finanszírozás és támogató eszközök**⁶ közötti **szinergiákra** a nagyobb hatás elérése, valamint a szakpolitikák kontraproduktív elszigeteltsége, az átfedések és a szükségtelen adminisztratív terhek leküzdése érdekében.
7. Kérjük a társjogalkotókat, hogy **különítsenek el további uniós pénzügyi támogatást közvetlenül** a zöld megállapodás helyi és regionális szintű végrehajtására annak biztosítása érdekében, hogy a politikai kötelezettségvállalások szilárd végrehajtási tervek létrehozása révén nyomon követhetőek legyenek.
8. Szorgalmazzuk **az uniós regionális és kohéziós politikai alapok** és a zöld megállapodás célkitűzései, valamint a helyi és regionális önkormányzatokat támogató eszközök⁷ **közötti nagyobb összhangot és integrációt**.
9. Javasoljuk a **teljesítményhez** jobban **kapcsolódó** finanszírozás bevezetését, olyan mechanizmusokkal, amelyek a környezetvédelmi, társadalmi és tiszta gazdasági célok elérése

⁴ Többek között olyan kezdeményezések, mint a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége, a Zöld város megállapodás, a „Körforgásos városok és régiók” kezdeményezés, az „Intelligens városok” kihívás stb.

⁵ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁶ Lásd a 4. lábjegyzetet.

⁷ Lásd a 4. lábjegyzetet.

alapján jutalmazza a helyi önkormányzatokat, figyelembe véve az egyes uniós tagállamok nemzeti sajátosságait.

10. Javasoljuk a megerősített együttműködést az Európai Bizottság és a Régiók Bizottsága között a **zöld megállapodás helyi szintű végrehajtásával foglalkozó munkacsoporton** keresztül, hogy az központi platformként szolgáljon a helyi és regionális önkormányzatokkal való együttműködéshez, koordinálja az uniós támogató eszközök között az erőfeszítéseket, és iránymutatást nyújtson az uniós zöld megállapodással kapcsolatos szakpolitikák helyi és regionális kapacitásokkal és szükségletekkel való összehangolásához.

III. rész – Következtetés

Az európai zöld megállapodás sikeres végrehajtásának biztosítása érdekében elengedhetetlen, hogy a helyi és regionális önkormányzatok a változás kulcsszereplőivé váljanak.

Kapacitásaink növelésével, célzott pénzügyi támogatás nyújtásával, a szakpolitikai elszigeteltség megszüntetésével és strukturált párbeszéd kialakításával az EU felszabadíthatja a fenntartható átalakulást ösztönző helyi és regionális kezdeményezésekben rejlő lehetőségeket, miközben igazodik az eltérő helyi és regionális viszonyokhoz. Ez a megközelítés kihasználja a polgárok és a vállalkozások helyi és regionális önkormányzatokba vetett bizalmát, ezáltal biztosítja a folyamatos koordinációt és összehangolást, valamint azt, hogy az európai zöld megállapodás pusztán törekvéssé váljon valóssá váljon.